

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 14

18.09.2017 – 30.09.2017

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Вибори у Німеччині та їх значення для України</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	5
Україна – НАТО.....	8
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	8
<i>Всі за миротворчу місію на Донбасі, але з різною метою та намірами</i>	<i>8</i>
Євроатлантичний процес в Україні	10
Заступник генсека НАТО: ми зберігаємо відкритою перспективу членства України.....	10
Британський міністр про членство України в НАТО: Не бачу причин відповісти «ні»	10
Муженко: Дев'ять українських батальйонів сумісні з НАТО	11
НАТО у фокусі тижня	11
Зовнішня політика	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
<i>Про результати візиту Петра Порошенка до США та Канади</i>	<i>13</i>
Двосторонні відносини.....	15
ЄГИПЕТ	15
АРГЕНТИНА.....	15
БРАЗИЛІЯ	16
ДАНІЯ.....	16
КАНАДА.....	16
США	17
Опір російській гібридній війні	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Внутрішні маніпуляції з біометричним контролем для росіян</i>	<i>18</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Вибори у Німеччині та їх значення для України

24 вересня відбулися парламентські вибори в Німеччині. За підсумками виборів з результатом 33 % перемогла партія Ангели Меркель. Таким чином Консервативний блок Меркель надалі залишиться найчисельнішим у Парламенті.

Соціал-демократична партія Німеччини на чолі з екс-президентом Європейського парламенту Мартіном Шульцем отримала на виборах близько 20,5%. Шульц і його прихильники вже заявили, що партія не братиме участі в коаліції і має намір піти в опозицію.

Націоналістична партія «Альтернатива для Німеччини» (АдН), яка виступає за посилення міграційної політики, відмову від євро і скасування санкцій проти Росії, здобула свої перші місця в парламенті й показала загалом третій результат - 12,6% [1]. Хоча одразу після виборів у лавах «Альтернативи для Німеччини» відбувся розкол через вихід з неї її співголови Фрауке Петрі.

Вибори у Німеччині стали лакмусовим папірцем, який дещо насторожує і ще раз підтверджує зміну політичних пріоритетів населення Європи. Відзначимо, соціал-демократи мають найнижчий показник з 1949 року – 20%, а Християнсько-демократичний союз (ХДС) Меркель втратив майже вісім процентних пунктів підтримки. Проте, найбільшою несподіванкою стало те, що ультраправа партія «Альтернатива для Німеччини» (Alternative für Deutschland, AfD) вперше в історії країни після Другої світової війни входить у Бундестаг. За словами політичних експертів результати голосування говорять про те, що найбільшу підтримку «АдН» отримала в тих регіонах, які раніше були під контролем СРСР. А також там, де переважає російськомовне населення. При цьому експерти відзначають високу активність партії в соцмережах і пропаганду їхніх популістських гасел в інтернеті завдяки так званим ботам [2]. Результати виборів свідчать про те, що принаймні кожен п'ятий німець сьогодні голосує за радикальні партії – або ультралівих (Die Linke, 9%), або за ультраправих (AfD, 13%). Це менше, ніж у Франції на останніх президентських виборах (ультраліві та ультраправі радикали разом взяли близько 40%), але багато як для країни, що славиться своєю раціональністю та поміркованістю [3].

Мартін Шульц – головний конкурент Меркель на виборах і колишній партнер по коаліції заявив, що його партія йде в опозицію. Для України таку ситуацію можна вважати позитивним моментом, адже як відомо соціал-демократи

налаштовані більшою мірою проросійки. Зокрема, вони любіють будівництво і запуск другої гілки газопроводу «Північний потік». Тому, найбільш вірогідною буде коаліція утворена між ХДС та лібералами – Вільною демократичною партією і партією Зелених. Ці партії хоч і різні за ідеологічною спрямованістю, проте мають проєвропейські погляди. У своїй програмі ліберали чітко стверджують: «Ми, вільні демократи, закликаємо російський уряд негайно припинити незаконну окупацію Криму і війну у Східній Україні». Хоча їх лідер Крістіан Лінднер перед виборами закликав «загерметизувати» питання анексії Криму для досягнення прогресу у відносинах з Росією [4]. Проте, після шквалу критики він таки змінив свою риторичку. Своєю чергою, Зелені були послідовними у своїй підтримці України. Коротко їхню позицію можна сформулювати так: «Більше допомагати та більше вимагати». Вони навіть підтримують проголошення перспективи членства України у ЄС [5].

Для України вибори в Німеччині мають як позивні, так і негативні наслідки. Позитивним залишається сам факт перемоги Ангели Меркель. У першу чергу це означає, що Німеччина зберігатиме санкційну політику проти Росії та і надалі виступатиме за територіальну цілісність України. Проте, Україні необхідно посилити дипломатичні зв'язки задля забезпечення інтересів України. Адже з формуванням нової розстановки політичних сил в Німеччині, ситуація, скоріше за все, буде більш турбулентною. По-перше, німецькі політики різних ідеологічних спрямувань, вже неодноразово висловлювалися на підтримку Кремля.

По-друге, у зв'язку зі зміною правлячої коаліції ФРН зміниться і Міністр закордонних справ Німеччини, що є позитивом для України. Як відомо цю посаду обіймає Зігмар Габріель (Sigmar Gabriel), який, прихильно ставиться до плану Путіна щодо введення миротворців на Донбас та щодо зняття санкцій з Росії. І хоча Міністр закордонних справ не уповноважений впроваджувати зовнішньополітичний вектор одноосібно, проте вносить інформаційні посилення у суспільство. Політичні експерти прогнозують, що цю посаду може обійняти Крістіан Лінднер.

По-третє, у німецькому парламенті матимуть вплив політичні сили які можна віднести до так-званої «групи друзів Путіна», це соціал-демократи та ультраправі. Саме вони можуть стати групою тиску на коаліцію при розгляді питань та рішень щодо російської військової агресії проти України. Також, за допомогою цих партій Кремль матиме вплив і надалі буде розхитувати ситуацію в Європі створюючи відчуття хаосу.

1. <http://www.bbc.com/ukrainian/news-41383581>
2. http://24tv.ua/ukrayina_tag1119?utm_source=seocopy
3. <https://hromadske.ua/posts/vybory-v-nimechchyni-10-holovnykh-rezultativ>
4. http://24tv.ua/mizhnarodni_novini_tag1121?utm_source=seocopy
5. <http://www.dw.com/uk/%D1%89%D0%BE-%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C-%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2-%D0%B4%D0%BE-%D0%B1%D1%83%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B3%D1%83-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8/a-40665461>

Інші події в ЄС

Кількість мігрантів в ЄС «у підвішеному стані» перевищила населення Кіпру

21.09.2017

Кількість прохачів притулку в країнах Євросоюзу, які чекають на рішення щодо своїх запитів, вже перевищила сукупне населення Кіпру і Мальти. Про це повідомляє EUobserver, посилаючись на дані американського дослідження Pew Global.

Понад 1,1 мільйона з 2,2 мільйона осіб, які шукали притулку в ЄС і асоційованих країнах Норвегії та Швейцарії в 2015 і 2016 роках, як і раніше не знають, чи зможуть вони отримати його.

Щонайменше 250 000 з 550 000 людей, які звернулись про надання притулку цього року, також не мають рішення щодо свого статусу.

Ті, хто очікує на рішення, як правило, живуть у відремонтованих школах, готелях або аеропортах. Вони мають їжу та медичну допомогу, але переважна більшість не має доходу чи права працювати.

Також повідомляється, що близько 100 000 людей, заявки яких були відхилені, втекли до Європи та живуть нелегально.

Більшість мігрантів, які все ще чекають на рішення про надання притулку, прибули з Афганістану (240 000), Іраку (130 000), Сирії (130 000), Албанії (75 000), Косово (50 000), Ірану (45 000), Пакистану (45 000) та Нігерії (40 000).

Вони прибули до ЄС через Грецію та Італію, але в більшості своїй зверталися за притулком до Німеччини, Угорщини та Швеції.

Найбільші шанси отримати швидке та позитивне рішення мають сирійці. Люди з Албанії, Афганістану, Косова, Сербії, Ірану, Іраку, Росії та Пакистану, найімовірніше, будуть тривалий час очікувати на рішення.

Відзначається, що Німеччина досить швидко розглядає заявки (в середньому 7 місяців), незважаючи на те, що їй доводиться мати справу з найбільшою кількістю заявників.

Людям у Норвегії та Швеції, як правило, доводилося чекати близько року. В Іспанії деяким мігрантам довелося чекати 18 місяців.

Найгірша ситуація в Угорщині та Греції, де 94% і 90% заявників відповідно 2015 та 2016 років, все чекали на рішення станом на кінець минулого року.

Європейська правда

В ЄК закликали Раду ЄС включити Болгарію і Румунію до Шенгену

27.09.2017

В Єврокомісії закликали Раду ЄС прийняти рішення про включення Болгарії і Румунії до Шенгенської зони.

Про це заявив єврокомісар з питань міграції, внутрішніх справ і громадянства Дімітріс Аврамопулос.

"Я хотів би підкреслити ще одну важливу річ: сильніший Шенген означає уніфікований Шенген", - сказав він.

"Ми закликаємо Раду ЄС нарешті прийняти рішення про приєднання Румунії і Болгарії до Шенгенської родини", - підкреслив Аврамопулос.

13 вересня президент Єврокомісії Жан-Клод Юнкер, виступаючи в Європарламенті, запропонував розширити Шенгенську зону, включивши в неї Болгарію, Румунію і Хорватію.

Міністри внутрішніх справ федеральних земель Німеччини відхилили пропозицію голови Єврокомісії Юнкера розширити Шенгенську зону.

Європейська правда

Посли ЄС обговорять саміт СхП і згадку про європейські прагнення України

27.09.2017

Посли країн Євросоюзу сьогодні зустрінуться у Брюсселі, щоб обговорити майбутній саміт "Східного партнерства".

Про це повідомив у Twitter брюссельський кореспондент "Радіо Свобода" Рікард Йозвяк.

"Посли ЄС сьогодні проведуть у Брюсселі першу дискусію щодо на саміту СхП. Складні переговори про європейські прагнення України, Молдови та Грузії", - написав Йозвяк.

Минулого тижня він повідомив, що Німеччина та Нідерланди виступають проти визнання європейських прагнень України, Молдови та Грузії.

Йдеться про документ, який мають ухвалити за результатами саміту, і офіційну згадку в ньому про європейські прагнення трьох країн.

Раніше глава МЗС Литви Лінас Лінкявічюс заявив, що "Східне партнерство" потребує нової стратегії, а країнам-учасникам слід надати перспективу членства в ЄС.

Нагадаємо, у липні 19-й саміт Україна-ЄС завершився без схвалення підсумкової заяви чи спільної декларації через розбіжності щодо формулювання про "європейські прагнення України" - Київ наполягав на цій фразі, Нідерланди і інші країни були проти.

Європейська правда

Єврокомісія оголосила про створення Агентства з кібербезпеки

19.09.2017

Єврокомісія запропонувала низку заходів щодо посилення кібербезпеки, серед яких – створення Агентства ЄС з кібербезпеки.

Про це йдеться у повідомленні на сайті ЄК.

Агентство буде створене на основі існуючого Європейського агентства з питань мережевої та інформаційної безпеки (ENISA).

Агентству буде надано постійний мандат, і воно матиме можливість надавати державам-членам ефективну допомогу та реагувати на кібератаки.

"Жодна країна не може наодинці протистояти проблемам кібербезпеки. Наші ініціативи посилюють співпрацю, щоб країни ЄС могли вирішити ці проблеми разом. Ми також пропонуємо нові заходи для підвищення інвестицій у інновації та сприянні кібергігієні", - сказав Андрус Ансип, єврокомісар з питань єдиного ринку цифрових технологій.

Агентство з кібербезпеки також допоможе запровадити загальноєвропейську систему сертифікації, яку Єврокомісія пропонує створити для забезпечення використання тільки захищеної продукції.

"Нові європейські сертифікати з кібербезпеки забезпечать надійність мільярдів пристроїв ("інтернету речей"), які мають відношення до сьогодишньої критичної інфраструктури, такої як енергетичні та транспортні мережі. Сертифікати кібербезпеки будуть визнані державами-членами, таким чином, знизяться адміністративні витрати та витрати для компаній", - йдеться у повідомленні.

Нагадаємо, президент Єврокомісії нещодавно заявив, що за минулий рік щодня відбувалося понад 4000 атак з метою вимагання, а 80% європейських компаній відчули на собі принаймні одного інциденту з кібербезпекою.

Європейська правда

Спікер парламенту Швеції: необхідно підтримувати дискусії щодо членства України в ЄС

30.09.2017

Північноєвропейські країни мають підтримувати ідею розширення Євросоюзу, в тому числі прийняття в майбутньому до складу блоку України та Молдови.

Про це заявив спікер парламенту Швеції Урбан Алін під час виступу на "Ризькій конференції-2017", повідомляє кореспондент "Європейської правди".

"Країни Північної Європи та Балтії (Північно-Балтійська вісімка, - ред.) мають бути тим голосом у Євросоюзі, який закликатиме бути більш відкритими до глобалізації...Ми маємо бути на чолі дискусій про те, що країни мають право бути членами ЄС. Я кажу про такі країни, як Україна і Молдова", - сказав Алін.

Він зазначив, що виступає проти будь-яких закликів щодо закриття кордонів, адже люди, які приїжджають до країн Скандинавії та Балтії, можуть на власні очі побачити переваги інтеграції.

Алін також відзначив, що в даний час в Євросоюзі ніхто не має бажання говорити про розширення, хоча подібна відмова від дискусії, на його думку, велика помилка.

"У певний момент в майбутньому буде хороший період для розширення ЄС і ми маємо просувати цю ідею", - додав спікер.

Нагадаємо, віце-прем'єр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе заявляла, що виконання Угоди про асоціацію допоможе переконати ЄС у питанні приєднання України.

Будь-яке прогнозування можливих термінів вступу до ЄС наразі некоректне, однак Угодою про асоціацію передбачене її повне виконання Україною протягом 10 років.

Європейська правда

Уряд Каталонії обіцяє мирний референдум про незалежність

28.09.2017

Уряд Каталонії заявив, що спробує забезпечити мирне проведення референдуму про незалежність від Іспанії, попри суворі заходи національного уряду Іспанії.

Про це повідомляє The Associated Press з посиланням на слова міністра внутрішніх справ Каталонії.

Міністр Хоакін Форн заявив у четвер, що уряд Каталонії зобов'язаний розпочати голосування в неділю у регіоні на північному сході Іспанії, де проживає 7,5 мільйонів людей, хоча центральний уряд у Мадриді говорить про те, що голосування є незаконним.

"Позиція уряду (Каталонії - Ред.) дуже чітка: люди зможуть проголосувати", - заявив Форн журналістам у Барселоні, головному місті Каталонії.

Повідомляється, що Форн зустрівся з представниками регіональних сил безпеки, щоб усунути напругу напередодні голосування.

Як повідомлялося, президент Каталонії Карлес Пучдемон заявив, що ЄС ігнорує конфлікт його регіону з центральним урядом у Мадриді через референдум про незалежність.

Нагадаємо, іспанська влада взяла під контроль всю правоохоронну систему Каталонії, щоб зупинити проведення референдуму про незалежність 1 жовтня. Іспанія також взяла на себе контроль над фінансами Каталонії, щоб запобігти використанню коштів для проведення референдуму.

Іспанський уряд заявив, що регіональна поліція візьме під контроль всі кабінки для голосування перед каталонським референдумом щодо незалежності.

Європейська правда

Україна – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Всі за миротворчу місію на Донбасі, але з різною метою та намірами

З початку вересня продовжуються дебати щодо питання введення миротворчого контингенту ООН на територію України. Не обійшла ця тема і Північноатлантичний альянс. Позиція Москви у цьому питанні полягає в тому, що миротворчий контингент має бути розміщено лише на лінії розмежування і це питання не може бути вирішене без прямого контакту з представниками проросійських бойовиків на Донбасі. Пізніше, Путін скоригував мету і погодився на миротворців для охорони місії ОБСЄ на всій території конфлікту, що практично не дуже змінює суть. У такому разі є великі сумніви у доцільності введення «блакитних шоломів», адже їх головна місія не в тому щоб охороняти моніторингову місію ОБСЄ у зоні конфлікту. Україна виступає проти такого сценарію та наполягає, що миротворців має бути розміщено на усій окупованій території Донбасу, а не лише на лінії розмежування.

Позиція НАТО з цього питання полягає в наступному. Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Єнс Столтенберг заявив, що підтримує пропозицію щодо розміщення миротворчого контингенту Організації Об'єднаних Націй на території Східної України. «Я вітаю пропозицію ввести миротворчі сили ООН до України», - наголосив Генсек НАТО у четвер, 21 вересня, після зустрічі з міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровим у Нью-Йорку. **Він також додав, що важливим є розміщення «блакитних шоломів» ООН не лише на лінії зіткнення на Донбасі, як запропонувала Росія, але й на всій території конфлікту на Сході України [1].**

Колишній генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен та экс-заступник глави Альянсу Александер Вершбоу закликають Радбез ООН ухвалити рішення про запровадження на окупованих територіях Донбасу миротворчої місії. Водночас вони розкритикували пропозицію Володимира Путіна щодо миротворчої місії, яка, на їхню думку, покликана підірвати її ефективність. Зокрема Расмуссен заявив: «Диявол завжди криється у деталях. Однак, питання про миротворчі сили ООН нині реально перебуває на стадії обговорення» [2]. Також экс-очільник НАТО Андерс Фог Расмуссен заявив: «Ми всі за мир, і для того щоб створити мир, потрібні миротворчі сили. Проте пропозиція президента Путіна є неприйнятною, оскільки вона не відновить мир, а лише легітимізує присутність російських військ на сході України. Але давайте працювати над цим. Давайте приймемо рішення, яке б

створило належну миротворчу силу, що стежитиме за кордоном між Росією та Україною», - сказав колишній Генсекретар [3].

Вершбоу та Расмуссен пропонують три-ступеневе розміщення миротворців в Україні:

- 1) на контактній лінії;
- 2) глибше на окупованих територіях;
- 3) на останній фазі миротворчі сили мають повністю покрити окуповані території та міжнародний кордон України[4].

США, як найпотужніший член НАТО теж підтримав український формат щодо введення миротворців ООН. Про це повідомив Президент України за результатами зустрічі з Дональдом Трампом. За словами Порошенка, США підтримали позицію Києва, згідно з якою миротворча місія ООН має працювати на всій території окупованого Донбасу та на неконтрольованій ділянці кордону з Росією [5].

Більшість лідерів країн НАТО не ймуть віри Путіну, щодо його благих намірів вирішити ситуацію на Сході України, адже очевидно й те, що без його ініціативи така ситуація взагалі не склалася б. Однак, Кремль і надалі не визнає себе стороною конфлікту та й Київ не закріпив стан війни і Росію як сторону конфлікту юридично, тож де-юре цей конфлікт більш виглядає як внутрішній. Тим більше, що миротворці ООН не вводяться при та під час антитерористичної операції. Відтак залишається питання, чи буде миротворча місія ООН ефективною і чи взагалі дасть на це згоду ООН. Адже для отримання мандату ООН на таку місію як мінімум необхідна згода двох сторін. При цьому, хто окрім України є другою воюючою стороною: ДНР/ЛНР чи Росія? – невідомо. Ще раз нагадаємо досвід Грузії та Абхазії. Події у Грузії засвідчують, що навіть якщо місія має мандат авторитетних міжнародних організацій (ООН та ОБСЄ), але не має військового компоненту та спроможності захистити себе, вона стає вразливою та залежною від сторін конфлікту. Місія ООН в Абхазії та місія ОБСЄ у Південній Осетії покладалися на «миротворчі сили СНД», які фактично склалися зі Збройних сил РФ, тим самим легітимізуючи їхню присутність у зоні конфлікту [6]. Проте, НАТО підтвердив, що не дозволить легітимізувати війська Росії на території України та терористичні організації ЛНР та ДНР, на що і розраховував Путін у проекті своєї резолюції РБ ООН.

1. <http://bit.ly/2wm6oZ3>
2. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2301447-rasmussen-i-versbou-zaklikaut-oon-vvesti-blakitni-solomi-na-donbas.html>
3. <http://www.unn.com.ua/uk/news/1687935-eks-hensek-nato-vvazhaie-nepryiniatnoiu-propozytsiiu-putina-stosovno-misii-oon>
4. http://www.vgolos.com.ua/news/eksgensek_nato_proponuie_trystupeneve_rozmishchennya_m_yrotvortsiv_v_ukraini_281439.html
5. <http://bit.ly/2xItjPB>
6. <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/03/18/7046393/>

Євроатлантичний процес в Україні

Заступник генсека НАТО: ми зберігаємо відкритою перспективу членства України

16.09.2017

Таджан Ілдем, заступник генерального секретаря НАТО з питань публічної дипломатії, наполягає, що НАТО дотримується політики "відкритих дверей" щодо України.

Про це він заявив під час панельної дискусії на конференції Yalta European Strategy.

Представник керівництва Альянсу, зокрема, нагадав що "досі діє рішення бухарестського саміту 2008 року" (про те, що "Україна одного дня стане членом НАТО").

"Ми маємо зберігати перспективу членства в НАТО для України як європейської країни, не дозволяючи жодній іншій країні, в тому числі Росії, мати право вето щодо вступу", - заявив він.

"Стабільна суверенна і незалежна Україна має ключове значення для євроатлантичної безпеки. Тому члени НАТО настільки тверді у підтримці України і ніколи не визнають незаконну анексію Криму", - додав він.

Заступник генсека нагадав, що є дві умови для приєднання: "Країна має вирішити приєднатися, а Альянс повинен ухвалити рішення консенсусом".

Він також нагадав присутнім, що НАТО має доказ того, що політика відкритих дверей діє на практиці, а не є лише декларативною. Таким доказом, за його словами, стало приєднання Чорногорії до Альянсу.

Нагадаємо, 8 червня Верховна рада підтримала законопроект №6470, який закріплює зовнішньополітичний курс України, де пріоритет – вступ до НАТО. 13 липня президент Порошенко анонсував початок діалогу з Альянсом про надання України Плану дій щодо членства.

Члени Північноатлантичної ради "взяли до уваги" прагнення України отримати План дій щодо членства, але не давали згоди з цього приводу.

Європейська правда

Британський міністр про членство України в НАТО: Не бачу причин відповісти «ні»

20.09.2017

Державний міністр Великої Британії у справах Європи та Америки Алан Дункан вважає, що зобов'язання НАТО прийняти Україну до свого складу лишаються діючими.

Про це він заявив в інтерв'ю "Європейській правді".

"НАТО сповідує політику відкритих дверей, тож, можливо, одного дня це приєднання відбудеться", - заявив він, додавши, що з боку НАТО немає сумніву реальності цього, "питання лише – коли".

На уточнююче запитання про те, чи вірить він у реальність приєднання України до альянсу міністр відповів: "Не бачу причин, чому б я міг відповісти ні".

Водночас, він нагадав, що для вступу України буде необхідно отримати консенсусне рішення всіх членів НАТО, а також чинне на той момент рішення Києва про вступ. "Приєднання до Альянсу залежить від двох сторін – від України та від НАТО, тобто від згоди тих держав, які вже зараз є членами НАТО", - зауважив дипломат.

Європейська правда

Муженко: Дев'ять українських батальйонів сумісні з НАТО

30.09.2017

Начальник Генерального штабу Збройних сил України Віктор Муженко заявив, що дев'ять українських батальйонів вже сумісні з військами країн НАТО. Про це він **розповів** в інтерв'ю "Інтерфакс-Україна".

"Триває підготовка батальйонів за допомогою іноземних фахівців, яка почалася ще в 2015 році. Сьогодні в Україні перебувають інструктори і військовослужбовці з США, Канади, Великобританії, Литви, Латвії, Естонії, Польщі ... І ми на сьогодні досягли відповідної сумісності як мінімум на тих дев'яти батальйонах, які вже пройшли підготовку", - сказав Муженко.

Він уточнив, що спільна підготовка військ стосується підрозділів механізованих, високомобільних-десантних військ і особового складу частин спеціального призначення.

"Крім того, за основу беруться стандарти НАТО, які адаптуються до наших умов з урахуванням набутого нами досвіду проведення бойових дій", - додав Муженко.

Начальник Генштабу також зазначив, що військовослужбовці країн НАТО вносять зміни і корективи в свої стандарти з урахуванням українського досвіду.

Українська правда

НАТО у фокусі тижня

НАТО вважає виправданими підозри щодо російських навчань «Захід - 2017»

22.09.2017

У НАТО впевнені, що Росія приховала інформацію про реальні масштаби та число учасників У НАТО вважають виправданими свої підозри щодо російсько-білоруських військових навчань "Захід-2017". Про це заявила офіційний представник НАТО Оана Лунгеску, передає Süddeutsche Zeitung. "Для повної оцінки буде потрібно кілька тижнів, але вже зараз зрозуміло, що масштаб і географічне охоплення навчань "Захід-2017" виявилися істотно більшими початкових заяв", - заявила Лунгеску. Зокрема, вона зазначила, що навчання проходили не тільки в Білорусі, Калінінграді Ленінградській області та в акваторії Балтійського моря, як було заявлено до їхнього початку. За її словами, одночасно маневри пройшли в Арктиці, на Далекому Сході, у Чорному морі недалеко від кордону з Україною, а також в Абхазії, причому влада Росії офіційно пов'язувала їх з навчаннями "Захід-2017". У той же час НАТО вважає, що Росія занизила реальне число учасників навчань. Про конкретні цифри поки що не йдеться, але повідомляється про декілька десятків тисяч задіяних військових. Нагадаємо, раніше секретар Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) Олександр Турчинов заявив, що Росія відпрацювала умовне нанесення ракетно-ядерного удару під час навчань "Захід-2017".

РБК Україна

Аеропорт Кабула піддався ракетному обстрілу після прильоту Генсека НАТО

27.09.2017

Під удар потрапила та частина повітряної гавані, звідки здійснюються військові вильоти в аеропорту міста Кабул (Афганістан), куди в середу, 27 вересня, з неоголошеним візитом прибули генсек НАТО Йенс Столтенберг і глава Пентагону Джеймс Мэттис, піддався ракетному обстрілу. Про це повідомляє DW.

Повідомляється, що під удар потрапила та частина повітряної гавані, звідки здійснюються військові вильоти. Згідно з інформацією видання, в результаті атаки ніхто не постраждав. Крім того, відомості про кількість випущених ракет різняться. За даними представника аеропорту, їх було не більше трьох. При цьому афганський телеканал Tolo TV, в свою чергу, повідомив про 20-30 ракет. За даними афганських ЗМІ, персонал аеропорту, а також всі, хто знаходилися в залах вильоту і прильоту були евакуйовані. Один із співробітників повітряної гавані повідомив про затримки рейсів. Проте представник МВС Афганістану, в свою чергу, спростував інформацію про евакуацію і перенесення вильотів. Відповідальність за обстріл взяло на себе радикальний ісламістський рух "Талібан". Наголошується, що в ході візиту Столтенберг і Мэттис провели переговори з президентом Афганістану Ашрафом Гані. Крім того, у генсека НАТО і міністра оборони були заплановані відвідування американського посольства в Кабулі і зустріч з військовослужбовцями США і НАТО. Нагадаємо, раніше у Кабулі при атаці на конвой сил НАТО прогрімів вибух, в результаті якого постраждали не менше трьох осіб.

РБК Україна

Президент Латвії: НАТО забезпечило безпрецедентний рівень стримування РФ

29.09.2017

НАТО забезпечило безпрецедентний рівень стримування Росії в Балтійському регіоні після російської анексії Криму.

Про це заявив президент Латвії Раймондс Вейоніс під час виступу на "Ризькій конференції-2017", повідомляє кореспондент "Європейської правди".

"Після російської окупації і анексії Криму і вторгнення на Донбас, союзники підтримали нас і забезпечили безпрецедентний рівень стримування для нашого регіону", - сказав Вейоніс.

Він зазначив, що НАТО допомогло впоратися з новими загрозами в сфері "жорсткої" безпеки, тоді як ЄС повинен зробити те ж саме з "м'якою" безпекою.

"Як європейці ми повинні захищати наші кордони і наших громадян. Наші спільні зусилля повинні зосередитися, в тому числі на питаннях інформаційної безпеки і кібербезпеки", - зазначив Вейоніс.

За словами президента, Латвія покращує свою здатність відповідати на загрози, збільшуючи оборонний бюджет до 2% ВВП.

Він окремо підкреслив важливість розміщення в Латвії нового батальйону НАТО, який очолила Канада.

Українська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Про результати візиту Петра Порошенка до США та Канади

21 вересня у рамках робочого візиту до США Петро Порошенко провів зустріч з Дональдом Трампом в Нью Йорку. На зустрічі також були присутні віцепрезидент США Майк Пенс, держсекретар Рекс Тіллерсон, спецпредставник США щодо України Курт Волкер, українські дипломати та інші офіційні особи.

Петро Порошенко говорив про ефективність співпраці в безпековому та оборонному секторі, а також покращення економічного співробітництва. За його словами, за останні 7 місяці товарообіг між Україною та США зріс в 2,5 рази [1].

Президент України також повідомив, що Україна та США домовилися, що «нашою головною метою є деокупація, відновлення суверенітету України і якомога скоріше привнесення миру на українську землю». **Також Дональд Трамп підтримав український варіант резолюції ООН щодо введення миротворчої місії.** «США повністю підтримали пропозицію України, мої пропозиції, які були озвучені ще у 2015 році, щодо розміщення на окупованій території миротворців з мандатом Організації Об'єднаних Націй», - заявив Петро Порошенко. **Інше питання чи є умови для забезпечення функціонування миротворчої місії ООН і які юридичні підстави є для того. Як відомо статут ООН забороняє вводити миротворців на територію, де йде ескалація конфлікту.** Він також повідомив, що в ході зустрічі було досягнуто домовленостей про ефективне продовження співпраці у підтримці реформ в Україні [2].

За словами Президента **Україна та США мають спільне бачення нової якості безпекової співпраці між двома країнами.** Було обговорено питання щодо співпраці військових навчальних закладів, міністерств оборони та іншими інституціями обох країн [3]. Однак не прозвучало жодної інформації щодо можливості поставки Україні летальної зброї. Натомість, американський лідер закликав Порошенка продовжувати роботу щодо усунення корупції і поліпшення бізнес-клімату в Україні [4].

23 вересня Петро Порошенко здійснив робочий візит до Канади. У ході візиту відбулася низка зустрічей Президента з Прем'єр-міністром Канади, Міністром закордонних справ, представниками канадського бізнесу, канадськими депутатами

та ін. На зустрічі з Джастіном Трюдо було обговорено ряд питань в економічній, безпековій, гуманітарній та інших сферах.

Важлива увага приділялася безпеці. Зокрема сторони обговорили стан проведення реформ в Україні, в тому числі реформування Збройних Сил України та приведення їх до стандартів НАТО. Джастін Трюдо зокрема зазначив: **«Ми залишатимемося назавжди з Україною щодо боротьби з незаконною агресією Росії...»**. Також він додав що є перелік і механізми для втілення спільних завдань у галузі військової допомоги Україні [5].

Президент України зазначив, що Партнерство України та Канади спирається на міцні основи конкретних та взаємовигідних результатів і **запропонував створити Стратегічну комісію на найвищому рівні, яка відображатиме інтенсивність партнерства між Україною та Канадою та його стратегічний характер** [6]. Також сторони обговорили міжлюдські контакти України та Канади і **домовилися про відкриття Генерального консульства України в Едмонтоні** [7].

У спільній заяві Прем'єр-міністра Канади Джастіна Трюдо та Президента України Петра Порошенка йдеться про **нові можливості в активізації двосторонньої торгівлі між Канадою та Україною у сільськогосподарській, інформаційно-технологічній, енергетичній та авіакосмічній сферах, завдяки набуттю чинності Угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною**. В Заяві також зазначається, що Канада і надалі підтримуватиме просування України на шляху євроатлантичної інтеграції та запровадження й дотримання стандартів НАТО в рамках амбіційного порядку денного реформ [8].

Таким чином, основним питанням яке обговорювалося між лідерами країн була безпека. Україна продовжує шукати підходи до Дональда Трампа у питанні надання військово-технічної підтримки Україні у боротьбі з російськими збройними силами на сході держави. **З огляду на те, що як США так і Канада являються впливовими членами НАТО, важливо заручитися їх підтримкою у спонуканні Альянсу до більш тісної співпраці з Україною.** Окрім того, ці країни є світовими лідерами, тож їх підтримка важлива у посиленні міжнародного тиску на **Москву**. Також, Порошенко шукав надійної підтримки українського варіанту резолюції ООН щодо введення «блакитних шоломів». Важливим залишається й те, що на зустрічі з американськими лідерами був присутній Курт Волкер, який обізнаний у ситуації в Україні і налаштований досить рішуче щодо Росії. Раніше він заявляв з цього питання, що **не бачить сенсу у переговорах із лідерами сепаратистів, оскільки «зовнішня сила» використовує «деяке місцеве населення» як «прикриття**. «Вони хочуть від нас саме того, про що ви говорите, тому що це звільняє Росію від будь-якої відповідальності, щоб ми застрягли в переговорах з цими людьми, які нічого не вирішують», - зазначив Волкер [9]. Канада традиційно підтримує Україну і як відомо, головуватиме у Великій сімці. Зважаючи на це, принципова позиція Канади у санкційному тиску на Росію є теж важливою. Зокрема Порошенко зазначив з цього питання: **«Ми бачимо, що платформа G7 також сприяє зусиллям міжнародної групи друзів щодо деокупації Криму.** Я вважаю, що Канада цілком підходить для цієї ролі, оскільки Крим – перш за все, стосується прав та свобод людини» [5]. Таким чином, зустрічі Президента України з Дональдом Трампом та Джастіном Трюдо є позитивними сигналом для України.

1. <http://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-proviv-zustrich-iz-prezidentom-ssha-43494>
2. <http://www.president.gov.ua/news/ssha-povnistyu-pidtrimuyut-propoziciyi-ukrayini-shodo-rozmis-43498>
3. <http://www.president.gov.ua/news/ukrayina-ta-ssha-mayut-spilne-bachennya-bezpekovoyi-spivprac-43506>

4. <http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3888467-zustrich-z-trampom-myrotvortsi-zbroia-prohres>
5. <http://www.president.gov.ua/news/glava-derzhavi-ukrayina-ta-kanada-mozhut-pokrashiti-partners-43546>
6. <http://www.president.gov.ua/news/strategichna-komisiya-na-najvishomu-rivni-maye-vidobrazhati-43542>
7. <http://www.president.gov.ua/news/rozriv-baryeriv-mizh-nashimi-lyudmi-ye-pravilnim-krokom-prez-43558>
8. <http://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-premyer-ministra-kanadi-dzhastina-tryudo-ta-pr-43538>
9. <http://bit.ly/2yMLO3Q>

Двосторонні відносини

Єгипет

Україна та Єгипет зацікавлені в активізації співпраці 20.09.2017

Про це домовилися Міністри закордонних справ України та Єгипту Павло Клімкін та Самех Шукрі у Нью-Йорку 19 вересня.

Глави зовнішньополітичних відомств обговорили стан та перспективи розвитку двосторонніх відносин, у т.ч. заходи, які мають за мету надати поштовх активізації політичного та торговельно-економічного діалогу.

П.Клімкін підтвердив готовність відвідати Єгипет до кінця 2017 р. на запрошення С.Шукрі.

Міністри також обговорили актуальні питання співробітництва між Україною та Єгиптом в рамках міжнародних організацій.

Міністерство закордонних справ України

Аргентина

Павло Клімкін зустрівся з Міністром закордонних справ Аргентини Хорхе-Марсело Форі

20.09.2017

20 вересня 2017 року в м.Нью-Йорк в рамках участі в 72-ій сесії ГА ООН відбулася зустріч Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна з Міністром закордонних справ Аргентини Хорхе-Марсело Форі.

У ході зустрічі було обговорено низку питань двосторонніх відносин, зокрема можливі терміни проведення візиту Президента України до Аргентини, а також чергового засідання Міжурядової українсько-аргентинської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва.

Павло Клімкін позитивно відзначив поновлення у цьому році практики проведення двосторонніх консультацій між МЗС України та Аргентини. Міністри обмінялися думками щодо шляхів активізації торговельно-економічного співробітництва, зокрема в енергетичній галузі.

Глави зовнішньополітичних відомств відзначили внесок у розвиток аргентинської держави чисельної української громади.

Міністерство закордонних справ України

Бразилія

Президент України прийняв делегацію Сенату Франції

22.09.2017

У рамках сегменту високого рівня 72-ї сесії ГА ООН Міністр закордонних справ України Павло Клімкін зустрівся з бразильським колегою Алоїзіу Нун'єш-Феррейрою.

У ході зустрічі міністри домовилися про інтенсифікацію політичного діалогу між Україною та Бразилією, поглиблення співробітництва в торговельно-економічній, науково-технічній та гуманітарній сферах.

Обговорили питання термінів проведення Сьомого засідання українсько-бразильської Міжурядової комісії з питань торговельно-економічного співробітництва.

А.Нун'єш-Феррейра відзначив вагомий внесок української громади в розвиток економіки та культури Бразилії. Павло Клімкін запросив свого бразильського колегу відвідати Україну. У свою чергу Глава зовнішньополітичного відомства Бразилії підтвердив запрошення Президенту України відвідати Бразилію.

Міністерство закордонних справ України

Данія

Данія послідовна у своїй підтримці України з протидії російській агресії та відновлення територіальної цілісності нашої держави

22.09.2017

Під час свого перебування в Нью-Йорку Павло Клімкін зустрівся з Міністром закордонних справ та розвитку Данії Андерсом Самуельсеном.

А.Самуельсен підтвердив, що Данія послідовно виступає за підтримання тиску на російського агресора з метою врегулювання російсько-українського конфлікту. У цьому зв'язку співрозмовники обговорили стан виконання Мінських домовленостей та роботу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, у якій Данія бере активну участь, а також просування ініціативи України щодо розгортання миротворчої операції ООН на Донбасі.

Міністри також торкнулися питання розвитку політичного та економічного діалогу між Україною і Данією. А.Самуельсен наголосив на тому, що співробітництво з Україною визначено пріоритетним у новій данській Програмі сусідства на 2017-2021 роки. Зі свого боку, П.Клімкін висловив вдячність своєму колезі за допомогу Данії з впровадження політичних та економічних реформ в Україні.

Співрозмовники обговорили також розвиток інвестиційного співробітництва, а також підготовку до наступної конференції з питань реформ в Україні "Opportunity Ukraine", яку планується провести у Копенгагені у 2018 році.

Міністерство закордонних справ України

Канада

Президент України проводить зустріч з Прем'єр-міністром Канади

15.09.2017

Президент України Петро Порошенко у Торонто, у ході робочого візиту до Канади, проводить зустріч з Прем'єр-міністром країни Джастином Трюдо.

На початку зустрічі Глава Української держави подякував за гостинність та чітку позицію в підтримці суверенітету, територіальної цілісності та незалежності

нашої держави. «Друзі пізнаються в біді. І весь час ми відчуваємо плече Канади, в тому числі у безпековій та оборонній політиці», - зазначив Президент, нагадавши, що канадські інструктори та військові допомагають у тренуванні українських колег. Президент України також подякував за підтримку канадської сторони в проведенні реформ.

У свою чергу, Джастін Трюдо відзначив, що сьогоднішні переговори є хорошою можливістю обговорити ключові питання українсько-канадського співробітництва – економічну та безпекову ситуацію. «Канада робить внесок у військові тренувальні операції в Україні проти нелегального вторгнення Росії», - зауважив він.

Прем'єр-міністр Канади додав: «Ми з вами друзі, наші країни – друзі. І це хороший шанс відзначити також поранених військових, які беруть участь в «Іграх нескорених».

По завершенні зустрічі відбудуться українсько-канадські переговори у розширеному складі.

За результатами переговорів відбудеться зустріч Петра Порошенка та Джастіна Трюдо з представниками засобів масової інформації.

[Інтернет-представництво президента України](#)

США

Президент України провів зустріч із Президентом США

21.09.2017

Президент України в рамках робочого візиту до Сполучених Штатів Америки провів зустріч із Президентом цієї країни Дональдом Трампом.

На початку зустрічі Президент США Дональд Трамп нагадав про нещодавню зустріч з українським колегою в Білому Домі. «Після цієї зустрічі ми досягли великого прогресу», - сказав він, зауваживши, що незважаючи на труднощі «Україна, щодня стає дедалі краще».

Президент України висловив співчуття та солідарність з американським народом через наслідки урагану.

Петро Порошенко відзначив ефективність співпраці в безпековому та оборонному секторі, а також покращення економічного співробітництва. За його словами, за останні 7 місяці товарообіг між Україною та США зріс в 2,5 рази. «Це символ того, що ми раді американським компаніям на українському ринку і створюємо сотні тисяч робочих місць в Україні та США. Це досягнення ефективної співпраці між нашими країнами», - зауважив Петро Порошенко. Президент США додав: «Бізнес зараз серйозно цікавиться Україною, вони бачать значний потенціал».

[Інтернет-представництво президента України](#)

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Внутрішні маніпуляції з біометричним контролем для росіян

Нещодавно Президент Петро Порошенко підписав Указ про введення в дію рішення РНБО від 10 липня 2017 року «Про посилення контролю за в'їздом в Україну, виїздом з України іноземців та осіб без громадянства, додержанням ними правил перебування на території України».

Згідно з указом, Кабінет міністрів має оновити перелік держав міграційного ризику, зокрема внести до нього Російську Федерацію. Крім того, Уряд повинен забезпечити початок функціонування з 1 січня 2018 року національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства [1]. В рамках посилення контролю за перетином кордону згідно введеному в дію рішенню РНБО іноземці повинні будуть здавати відбитки пальців, але наявність біометричного паспорта у них вимагати не будуть.

Міністр закордонних справ з цього приводу раніше заявив, що влада не вводить візового режиму з РФ через те, що на території країни-окупанта працюють українські заробітчани. Але ж мова йде про візи не для наших заробітчани, а для росіян. Усім зрозуміло, що українським громадянам для повернення в Україну ніяких віз не потрібно. Пізніше Міністр змінив думку і сказав, що навіть введення візового режиму в контексті контролю того, хто прибуває з РФ, нам мало, і для цього потрібно ввести біометричні паспорти, але потім ще і контроль тих, хто приїжджає [2].

Президент України Петро Порошенко заявив, що з 2018 року російські громадяни зможуть перетинати український кордон виключно за біометричними паспортами. «Я вважаю, що це поширена практика. І в умовах, коли країна є об'єктом агресії з боку Російської Федерації, ця практика цілком виправдана», - сказав президент України [3].

Секретар РНБО пояснив, що для перетину кордону громадянам РФ буде необхідно пройти процедуру попередньої реєстрації та надати МЗС України дані, що будуть визначені міністерством. Крім того, росіян, які перебувають на території України, зобов'язують реєструватися за місцем їх тимчасового перебування, а також повідомляти про переміщення по території країни [4].

Усі ці заяви вищого керівництва більш схожі на маніпуляції. Виходячи з логіки здорового глузду, візовий режим мав бути введений, як тільки Москва почала анексію Криму. Нині ж виходить так, що Україна вже четвертий рік у стані

війни з Росією, проте, у нас досі тривають дипломатичні відносини, ми не припинили економічні відносини, на території нашої держави діє низка російських установ і кордони наші абсолютно відкриті для агресора. Згадуючи про те, що Україна є об'єктом агресії, вище керівництво мало б усвідомити функцію віз для будь-якої країни. У першу чергу вони слугують для забезпечення внутрішньої безпеки. **Тому, логічно було б захистити наші кордони ще чотири роки тому і запровадити візовий режим для громадян агресора, які б видавали українські консульські установи.** Спікер Верховної Ради Андрій Парубій наполягає на повноцінному введенні віз з державою-агресором. Зокрема він сказав: «Особисто я вітаю рішення РНБО. Це є правильний крок, який спрямований на обмеження безконтрольного в'їзду в Україну громадян РФ. Однак це питання не знімає актуальності введення повноцінних віз для громадян РФ. Я далі тримаю це питання на контролі і буду шукати прихильників цього рішення» [5]. Так ситуація вирішується набагато простіше, логічніше і зрозуміліше. Натомість ми бачимо маніпулювання з біометричними паспортами, та електронними реєстраціями, які тільки заплутують весь процес і дезорієнтують населення.

Схоже, що і самі інститути, які мають імплементувати рішення РНБО до кінця не розуміють свої функції. У самому документі громадяни РФ регулярно згадуються як уточнення до ширшої категорії «іноземці», і тільки одна норма стосується безпосередньо Росії – внесення країни до переліку «країн міграційного ризику». Так, заступник голови Державної прикордонної служби Олег Слободян 1 вересня в ефірі «112 каналу» заявив, що йдеться про всіх іноземців. Водночас Павло Клімкін ще у липні, після ухвалення рішення РНБО, повідомив, що «для (громадян) Євросоюзу це рішення фактично не матиме практичних наслідків». А президент Петро Порошенко 1 вересня заявив, що нові норми перетину кордону стосуються «країн, які становлять ризики для України» [6].

Така ж плутанина і в механізмах виконання рішення РНБО. Документ визначає такі форми контролю: здійснення попереднього електронного повідомлення щодо в'їзду в Україну; в'їзд за біометричними закордонними паспортами; фіксація біометричних даних на кордоні. Секретар РНБО Олександр Турчинов у липні повідомляв, що громадяни РФ в'їжджатимуть тільки за біометричними паспортами, а також буде здійснюватися «зняття біометричних даних (відбитків пальців) для громадян інших країн і осіб без громадянства, крім держав, з якими Україна має відповідні угоди». Водночас у тексті рішення РНБО йдеться про іноземців і осіб без громадянства загалом, без уточнення про угоди. З коментаря Олега Слободяна з Держприкордонслужби можна зробити висновок, що всі іноземці повинні будуть здавати відбитки пальців незалежно від наявності біометричного паспорта, а громадяни РФ (і тільки вони) – ще й подавати попереднє електронне повідомлення про поїздку [6]. Таким чином схоже на те, що влада таким чином дезінформує та маніпулює громадською думкою в Україні.

Виходить, що **затівали як засіб захисту від російської загрози, а в дійсності, “йдеться про всіх іноземців”. Не простіше, ввести візовий режим з Росією як країною-агресором, ніж заплутувати всю міжнародну спільноту маніпуляціями про «зняття відбитків пальців для громадян інших країн”, які на відміну від візового режиму, безпосередньо не спрямовані на забезпечення внутрішньої безпеки країни.**

1. <http://www.rnbo.gov.ua/documents/448.html>
2. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/06/9/7146389/>.
3. <https://day.kyiv.ua/uk/news/010917-z-2018-go-rosiyany-vpuskatymut-v-ukrayinu-lyshe-za-biometrychnymy-pasportamy-poroshenko>

4. https://dt.ua/UKRAINE/turchinov-anonsuvav-vvedennya-sistemi-poperednoyi-reyestraciyi-gromadyan-rf-v-ukrayini-248035_.html
5. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/09/4/7153978/>
6. https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/09/27/7071461/view_print/